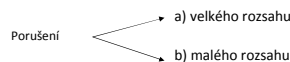

Vynucování práva ES

Prosazování práva ES
Specifické procedury prosazování práva ES
Vývoj de lege ferenda
Odpovědnost státu za porušení práva ES

Odpovědnost státu za porušení práva ES

- Ad a) porušení práva ES čl. státem s obecnějším dopadem (pro celou skupinu případů)
 - porušení práva ES (prim/sek)
 - zdržením se jednání
 - aktivním jednáním
 - Výjimky
 - rozpočtový deficit
 - specifikum – SZP
 - Lidská práva
- ot. - kdo je členským státem?

Řízení pro porušení povinnosti

- klíčové ustanovení – čl. 226 SES:
- 1. *Má-li Komise za to, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj z této smlouvy vyplývá, vydá o tom odůvodněné stanovisko poté, co umožní tomuto státu podat vyjádření.*
- 2. *Nevyhoví-li tento stát stanovisku ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise předložit věc Soudnímu dvoru.*
- iniciativa – Komise – jak se dozví? ...
- Solvit ...
- fáze:
 1. předběžné (neoficiální) řízení
 2. správní řízení – zasláním vystražného dopisu čl. st. -> odůvodněné stanovisko (OS)
 3. sporné řízení (před ESD) – členský stát se nepodrobí OS – Komise může žalovat – deklaratorní rozhodnutí
- alternativa – žaloba dle čl. 227 SES členským státem

Rozsudek C-204/06

1. Svou žalobou se Komise Evropských společenství domáhá, aby Soudní dvůr určil, že Česká republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažení kvalifikací zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb (Úř. věst. L 233, s. 1; Zvl. vyd. 06/01, s. 67), nebo v každém případě tím, že Komisi o těchto předpisech neuvědomila, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice.
2. Podle článku 24 směrnice 78/686 členské státy přijmou předpisy nezbytné pro dosažení souladu s touto směrnicí a uvědomí o nich Komisi. Podle článku 54 Akta o podmínkách přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyprské republiky, Lotyšské republiky, Litvské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k Evropské unii a o úpravách smluv, na nichž je založena Evropská unie (Úř. věst. 2003, L 236, s. 33) byla Česká republika povinna uvést v účinek opatření nezbytná k tomu, aby bylo dosaženo souladu se směrnicí 78/686 ode dne jejího přistoupení k Evropské unii, a sice dne 1. května 2004.
3. Vzhledem k tomu, že Komise nebyla uvědoměna o předpisech přijatých Českou republikou pro dosažení souladu se směrnicí 78/686 a ani neměla k dispozici jiné informace, které by jí umožňovaly dojit k závěru, že tyto předpisy byly přijaty, zahájila řízení upravené v článku 226 ES.
4. Dopisem ze dne 15. prosince 2004 Komise formálně vyzvala Českou republiku k předložení jejího vyjádření. Česká vláda odpověděla na tuto žádost dopisy ze dne 15. února a 4. dubna 2005.
5. Komise však měla za to, že Česká republika nepřijala všechna opatření nezbytná pro dosažení souladu se směrnicí 78/686, nebo že v každém případě jí tento členský stát o předpisech přijatých za tímto účelem neuvědomil. Dopisem ze dne 13. července 2005 zaslala Komise odůvodněné stanovisko, kterým Českou republiku vyzvala k přijetí opatření nezbytných k tomu, aby vyhověla tomuto stanovisku ve lhůtě dvou měsíců od jeho obdržení.

6. Dopisy ze dne 12., 19. a 28. září 2005 česká vláda odpověděla na toto odůvodněné stanovisko. ...
9. Jelikož Komise neměla žádnou informaci ohledně posledně uvedeného předpisu, usoudila, že Česká republika nedostala plně povinnostem, které pro ni vyplývají ze směrnice 78/686, a rozhodla se podat projednávanou žalobu.
10. Ve své žalobní odpovědi Česká republika nepopírá prodlení s provedením článků 15 a 16 směrnice 78/686. Uvádí, že příčinou tohoto zpoždění je zejména konání voleb do Poslanecké sněmovny. Zdůrazňuje, že očekávaná legislativní změna bude přijata v blízké budoucnosti.
11. Nicméně podle ustálené judikatury se existence nesplnění povinnosti posuzuje vzhledem ke stavu, v němž se členský stát nacházel v době, kdy uplynula lhůta stanovená odůvodněným stanoviskem, a změny, ke kterým došlo následovně, nemohou být Soudním dvorem brány v úvahu.
12. Krom toho se členský stát nemůže dovolávat ustanovení, praxe nebo situací svého vnitrostátního právního řádu, včetně těch vyplývajících z jeho správní organizace, coby důvodu, proč nesplnil povinnosti a nedodržel lhůty určené směrnicí (viz zejména rozsudek ze dne 12. ledna 2006, Komise v. Portugalsko, C-118/05, Sb. rozh. s. I-11, bod 9).
13. V projednávaném případě je nesporné, že v okamžiku uplynutí lhůty stanovené v odůvodněném stanovisku nebyla všechna opatření nezbytná k zajištění úplného provedení směrnice 78/686 do českého právního řádu přijata.
14. Za těchto podmínek je namístě považovat žalobu podanou Komisí za opodstatněnou.
15. V důsledku toho je třeba určit, že Česká republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí 78/686, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice. ...

Z těchto důvodů Soudní dvůr (šestý senát) rozhodl takto:

- 1) Česká republika tím, že nepřijala všechny právní a správní předpisy nezbytné pro dosažení souladu se směrnicí Rady 78/686/EHS ze dne 25. července 1978 o vzájemném uznávání diplomů, osvědčení a jiných dokladů o dosažení kvalifikací zubních lékařů obsahující opatření k usnadnění účinného výkonu práva usazování a volného pohybu služeb, nesplnila povinnosti, které pro ni vyplývají z článku 24 této směrnice.
- 2) České republice se ukládá náhrada nákladů řízení.

Rozsudek ESD – a co dál?

- do roku 1993 – rozsudky vynutitelné jen politickým tlakem
- od 1993 – Maastricht. smlouva – umožnila vynucení - Článek 228
- 1. *Shledá-li Soudní dvůr, že členský stát nesplnil povinnost, která pro něj vyplývá z této smlouvy, je tento stát povinen přijmout opatření, která vyplývají z rozsudku Soudního dvora.*
- 2. *Má-li Komise za to, že dotyčný členský stát taková opatření nepřijal, vydá poté, co poskytla státu příležitost se vyjádřit, odůvodněné stanovisko upřesňující body, v nichž dotyčný členský stát nevyhověl rozsudku Soudního dvora.*
Nepřijme-li dotyčný členský stát opatření, která vyplývají z rozsudku, ve lhůtě stanovené Komisí, může Komise věc předložit Soudnímu dvoru. V takovém případě navrhne poušdní částku nebo penále, již je členský stát povinen zaplatit, ve výši, kterou považuje za přiměřenou okolnostem. Shledá-li Soudní dvůr, že dotyčný členský stát nevyhověl jeho rozsudku, může mu uložit zaplacení poušdní částky nebo penále.
- rozsudek -> členský stát se nepodrobí => nové správní řízení – žaloba – řízení před ESD – nový rozsudek
- případy:
 - Komise vs. Řecko (Chanía II) – (návrh 24.000, sníženo 20.000 EUR/den – celkem 5,4 mil)
 - Komise vs. Španělsko – (návrh 45.600 EUR/den, sníženo na 34.200 avšak period roční - 624.150 EUR)
 - Komise vs. Francie – (návrh 316.500 EUR/den, zvýšeno 20 mil. 1rázová + 57.761.250 EUR/0,5 roku)
 - řada dalších...

Případ C-304/02 (francouzské rybičky)

- rozsudek ze dne 11. června 1991, Francie nezajistila kontrolu zaručující dodržování opatření Společenství k zachování rybolovných zdrojů
- Dopisem ze dne 8. listopadu 1991 Komise požádala francouzské orgány, aby jí sdělily opatření přijatá ke splnění povinností vyplývajících z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie. Dne 22. ledna 1992 francouzské orgány odpověděly, že „hodlají učinit vše, co bude v jejich silách, aby dosáhly souladu s ustanoveními právních předpisů“ Společenství.
- Inspektoři Komise při několika inspekcích provedených ve francouzských přístavech konstatovali zlepšení situace, avšak poukázali na několik nedostatků v kontrolách prováděných francouzskými orgány
- Komise, majíc za to, že Francouzská republika stále nespĺnila povinnosti vyplývající z výše uvedeného rozsudku Komise v. Francie, podala žalobu

pokračování...

- Cílem řízení stanoveného v čl. 228 odst. 2 ES je **přimět členský stát**, který je v prodlení, **aby splnil povinnosti vyplývající z rozsudku**, kterým bylo rozhodnuto o nesplnění povinnosti, a tím zajistit účinné používání práva Společenství. Obě opatření stanovená tímto ustanovením, totiž paušální částka a penále, směřují k tomuto samému cíli.
- 81 To, zda bude použito jednoho nebo druhého z uvedených opatření, závisí na způsobilosti každého z nich naplnit v závislosti na okolnostech případu sledovaný **účel**. Zatímco uložení penále se jeví jako obzvláště vhodné, aby přimělo členský stát k tomu, aby co nejrychleji ustal v neplnění povinností, které by, nebyť takového opatření, mělo tendenci přetrvávat, uložení zaplacení paušální částky spočívá spíše na posouzení dopadů nesplnění povinností dotyčného členského státu na soukromé a veřejné zájmy, zejména pokud neplnění povinností trvalo po dlouhou dobu od rozsudku, jímž bylo původně určeno.
- 82 Za těchto podmínek není vyloučeno použít oba druhy sankcí stanovené v čl. 228 odst. 2 ES, zejména pokud neplnění povinností trvalo po dlouhou dobu a současně má tendenci nadále přetrvávat.

Výpočet sankce

- Požadavek předvidatelnosti → Sdělení komise - Použití článku 228 Smlouvy o ES /* SEK/2005/1658 */
- Výše sankce – obecné zásady:
 - závažnost porušení práva,
 - doba trvání tohoto porušování,
 - odstrašující účinek sankce postačující k zamezení recidivy.
- **Penále:** $Pd = (Pz \times Kz \times Kt) \times n$
- Pd = denní penále; Pz = základní částka penále; Kz = koeficient závažnosti (1-20); Kt = koeficient trvání (1 – 3); n = faktor zohledňující platební schopnost daného členského státu (ČR - 3,17 , N – 25,40).
- **Paušální částka:** $Ps = Zsps \times Kz \times n \times dt$
- Ps = paušální částka; Zsps = základní částka „paušální sazby“; Kz = koeficient závažnosti; n = faktor zohledňující platební schopnost daného členského státu. dt = počet dnů trvání porušování práva.
- Min. ale 1.585.000 EUR

Specifické postupy vynucování práva ES

- Odlišně od čl. 226 a 227 SES se postupuje v případech:
 - Rozpočtové nekázně (řízení podle čl. 104 SES)
 - Ochrana lidských práv

Rozpočtová nekázeň

1. Komise → zpráva;
2. Výbor → stanovisko ke zprávě
3. Komise – předloží stanovisko + doporučení Radě
4. Rada – vyslechne stát; rozhodne KV, zda existuje nadměrný schodek
5. Schodek existuje → neveřejné doporučení;
6. Stát ignoruje → zveřejnění
7. Rada vyzývá k přijetí opatření
8. Stát neplní: Rada přijme nebo zostří:
 - požadavek, aby stát zveřejňoval informace o vydávaných obligacích a CP
 - požadavek, aby stát uložil neuročený vklad v přiměřené velikosti u Společenství, dokud nebude nadměrný schodek upraven
 - vyzvat Evropskou investiční banku, aby přehodnotila svou úvěrovou politiku vůči tomuto státu
 - uložit přiměřené pokuty.
- Pozn. ČR rovněž hříšník
 - 2004 - Komise zahájila proceduru o nadměrných schodecích veřejných financí (1)
 - 2004 - Rada rozhodla, že v ČR existuje schodek veřejných financí, → doporučení s cílem tento schodek odstranit do konce roku 2008 (4)
 - 2005 - Rada přistoupila k čl. 7 a České republice doporučila učinit další opatření (5)
 - 2007 – přijatá opatření nedostatečná - Rada zveřejnila svá doporučení – cíl - odstranit nadměrný schodek do 2008.

Reforma EU – Lisabonská smlouva

- Článek 260 SFEU (bývalý článek 228 Smlouvy o ES) stanoví:
 1. ...
 2. ...
 3. *Předloží-li Komise Soudnímu dvoru Evropské unie věc podle článku 258 (bývalý článek 226 Smlouvy o ES) z důvodu, že dotyčný stát nespĺnil povinnost sdělit opatření provádějící směrnicí přijatou legislativním postupem, může, pokládá-li to za vhodné, navrhnout paušální částku nebo penále, již je dotyčný členský stát povinen zaplatit, ve výši, kterou považuje za přiměřenou okolnostem.*
Shledá-li Soudní dvůr Evropské unie, že došlo k porušení povinnosti, může členskému státu uložit zaplacení paušální částky nebo penále, které nepřekročí výši navrženou Komisí. Platební povinnost nabude účinku ke dni stanovenému Soudním dvorem Evropské unie v jeho rozsudku.

„Malé“ porušení práva ES (ve vztahu k jednotlivci)

- jednotlivec – žaluje u soudu svého členského státu, pravomoc orgánů ES dána není
- (jde o porušení v malém)
- Francovich a Bonifaci v Itálie (C 6 a 9/90)
 - směrnice neprovedena, pracovníci podle ní sice získali nárok na mzdu, ale nebyl kdo by ji vyplatil
- ESD – podmínky odpovědnosti Francovich
- 1. směrnice zakládá práva jednotlivce
- 2. obsah těchto práv lze na základě této směrnice specifikovat
- 3. existuje příčinná souvislost mezi porušením povinnosti a škodou
- Odůvodnění, resp. argumentace pro? SES mlčí, ale čl. 288 odst. 2 SES:
 - *V případě mimosmluvní odpovědnosti nahradí Společenství v souladu s obecnými zásadami společnými právním řádům členských států škody způsobené jeho orgány nebo jeho zaměstnanci při výkonu jejich funkce.*
 - POZOR - Neaplikujeme však tento článek, jedná se o odpovědnost Společenství!!!

Další vývoj koncepce odpovědnosti státu za škodu...

- Brasserie du Pêcheur/Factortame
 1. navíc – porušení je dostatečně závažné
 2. škoda se hradí podle vnitrostátních pravidel
 3. nesmí být podmiňována zaviněním
- Köbler – odpovědnost státu = odpovědnost kteréhokoliv orgánu, tedy i soudu
 1. Zjevné a závažné porušení KP
 2. neměnnost rozhodnutí!
 3. pouze náhrada škody
- Státe, potrestej se sám! ☺

Porušení práva ES jednotlivcem

- porušení pravidel hospodářské soutěže
- porušení primárního nebo sek. práva
- porušení práva ve vztahu k jednotlivci